

Suspensi (ad *a* a *b*) vysloviti může jak představený soudu, u kterého kanc. praktikant ve službě se nachází, tak i představené presidium sborového soudu I. instance i presidium vrchního zemského soudu. Nebyla-li suspence uvalena presidiem vrchního zemského soudu, lze si proti dotčenému opatření do 14 dnů stěžovati, aniž by však tím výkon suspence se zdržoval. Po dobu suspence nevyplácí se praktikantu kancelářskému mzda dříve povolená (§ 31 m. n.).

Služba přípravná soudcovská.

I. Pojem.

Soudcovskou službou přípravnou nazývá se zaměstnání u soudů, pokud se týče u státního zastupitelství, advokáta nebo finanční prokuratury, mající za cíl poznání veškeré obory praktické služby justiční a připravit se tak pro praktickou zkoušku i pro budoucí právnické povolání.

Osoby v přípravné službě soudcovské stojící jsou buď ve svazku soudní služby státní nebo stojí mimo něho. K prvním náležejí auskultanti (ovšem pokud neodbyli zkoušku soudcovskou), k druhým patří všichni, kteří z jakéhokoli důvodu si přijetí do soudní přípravné služby vymohli. Posléz jmenovaní nazývají se právními (soudními) praktikanty (srvn. článek: Praktikanti právní).

V užším slova smyslu zove se přípravnou službou soudcovskou jen zaměstnání oněch, kteří konají soudní praxi, aby se státní službě soudcovské věnovali nebo aby mohli složit zkoušku soudcovskou. Předmětem tohoto pojednání jest přípravná služba soudcovská v tomto omezenějším smyslu.

Předpisy přípravnou službu upravující obsaženy jsou v §§ 4 násl. z. o s. org. a min. nař. ze dne 15. srpna 1897 č. 192 ř. z.

II. Přípuštění ke službě přípravné.

1. Podmínkou přijetí do přípravné služby soudcovské jest odbytí studií právnických a státovědeckých na některé universitě rakouské a složení tří státních zkoušek (cís. nař. ze dne 10. října 1854 č. 262 ř. z. a § 4 posl. odst. z. o s. org.).

Dle nařízení ministerstva spravedlnosti ze dne 21. května 1898 č. 11996 (věstn. min. spr. č. 15) mohou však až na další opatření do přípravné služby soudcovské býti přijímáni také kandidáti, kteří odbyli toliko zkoušku historickou a judiciální. Přijetí jich se pokládá však za závislé na podmínce, že bude třetí zkouška státní složena do 6 měsíců po nastoupení do soudní praxe. Bylo-li by složení zkoušky této bez důvodu přes lhůtu onu protahováno, má býti právní praktikant nebo auskultant ze soudní služby propuštěn. (V ostatním srvn. čl. Praktikanti právní.)

2. Za přijetí do přípravné služby soudcovské nutno zakročiti žádostí na presidium vrchního zemského soudu řízenou. V žádosti té jest udati, zamýšlí-li se kandidát věnovati stavu soudcovskému nebo jinému povolání právnickému (§ 16 odst. 2 z. o s. org.). Kdo jen na základě dvou zkoušek státních k přípravné službě přípuštěn býti chce, musí vždy ve své žádosti prohlásiti, že se chce věnovati úřadu soudcovskému nebo odbytí soudcovskou zkoušku (srvn. cit. nař. z r. 1898). K žádosti připojiti jest doklady uvedené podmínky přijetí do praxe soudní vykazující (maturitní vysvědčení, absolutorium, vysvědčení o státních zkouškách).

3. O přípuštění k přípravné službě soudcovské rozhoduje president vrchního zemského soudu. Proti odmítnutí přísluší žadateli rekurs na

ministerstvo spravedlnosti, jenž do 14denní lhůty po doručení zamítajícího výnosu u presidia vrchního zemského soudu podán budiž (§ 16 odst. 1 z. o s. org.).

President vrchního zemského soudu určí soud, u něhož přípravná služba má být odbývána, přihlížející co možno k přáním jednotlivců i k jejich majetkovým a rodinným poměrům (§§ 2 a 3 min. nař.). President onoho sborového soudu, u kterého služba přípravná dle rozhodnutí presidenta vrchního zemského soudu má být konána, jest oprávněn, praktikanty a auskultanty přidělit i onomu okresnímu soudu, který jest zřízen v sídle dotčeného soudu sborového (§§ 2 násl. m. n.).

III. Trvání přípravné služby soudcovské.

Přípravná služba soudcovská trvati má 3 léta (§ 4. odst. 1 z. o s. org.). Osobám, které bezprostředně před vstoupením do soudcovské služby přípravné již při zeměpanském úřadě správním nebo finančním nebo v notářské či advokátní kanceláři, v které část služby přípravné může být odbyta, jako kandidáti notářství nebo advokacie byly zaměstnány, má se služební doba tam strávená až do 6 měsíců do 3leté služby přípravné včítati (§ 15 z. o s. org.). [Císařské nařízení ze dne 11. července 1898 č. 125 ř. z., které propůjčuje ministroví spravedlnosti moc, aby při nedostatku soudcovského dorostu připustil k složení soudcovské zkoušky osoby, jež jen půldruhého roku v přípravné službě soudcovské se nalézají, a službu přípravnou tedy na 18 měsíců zkrátil, nemá pro obvod vrchního zemského soudu v Praze praktického významu.]

Z uvedených 3 let má být prvních 6 měsíců konána praxe u soudu okresního, po té 15 měsíců u soudu sborového a státního zastupitelstva. Následujících 6 měsíců jest určeno pro zaměstnání u finanční prokuratury, v kanceláři advokátní nebo u vrchního zemského soudu, načež zbývajících 9 měsíců vypadá opět na praxi u soudu okresního.

Jestli zaměstnání u finanční prokuratury, u advokáta nebo u vrchního zemského soudu zcela nebo z části odpadá, rozdělí president sborového soudu I. instance, jemuž řízení praxe přísluší, získaný tím čas dle úvahy na praxi u soudu sborového a okresního.

Nelze-li pořadí shora uvedené zachovati, může počítí soudcovská služba přípravná čtyřměsíčním zaměstnáním u vyšetřujícího soudce a u senátu trestního, čemuž následuje dvouměsíční zaměstnání u státního zastupitelstva, pak 6měsíční u soudu okresního a 9měsíční u soudu sborového.

Změna v tomto pořadí jest se svolením presidenta vrchního zemského soudu jen tenkrát možnou, jestli vzhledem k praxi již před vstoupením do služby přípravné odbyté a v službu tuto včítatelné (§ 15 z. o s. org.) nutnost toho nastává (§ 17 min. nař.).

Praxe u advokáta a u finanční prokuratury není dosud obligatorní (§ 19 cit. min. nař.); ministerstvu spravedlnosti jest však vyhrazeno praxi tuto pro jednotlivé obvody vrchního zemského soudu nebo pro určité části nebo místa těch kterých obvodů prohlásiti za nutnou (§ 5 odst. 2. z. o s. org.). [Kanceláře advokátní, v kterých může přípravná soudcovská služba být konána, mají být od výboru komory advokátní sestaveny a vrchnímu zemskému soudu každoročně oznámeny (§ 11 z. o s. org.)].

IV. Upravení služby přípravné.

Účelem služby přípravné jest poučiti se o všech oborech praktické služby u soudů i u státního zastupitelstva a to jak ve službě konceptní

tak i kancelářské (§ 6 z. o s. org.), doplniti a upevniti theoretické znalosti a zjednati si všech vědomostí pro budoucí soudcovské povolání potřebných (§ 7 a násl. min. nař.).

Účelu tomuto slouží netoliko poučování se strany představených, zejména oněch, kterým praktikanti resp. auskultanti jsou přiděleni, a přiměřené jejich zaměstnání (jímž však nemá jim býti odňata možnost i čas k theoretickému studiu), nýbrž i cvičné kursy, které pro auskultanty i právní praktikanty u všech soudů sborových v době od 1. října do konce května každého roku vždy po 2 hodiny týdně mají býti odbývány.

[Zevrubné předpisy a upravení této praxe i cvičných kursů viz v §§ 7—35 cit. min. n.]

Kontrolu nad náležitým zaměstnáním osob v přípravné službě soudcovské se nalézajících vykonává — službu přípravnou u vrchního zemského soudu ovšem vyjímajíc — president sborového soudu I. instance, v jehož obvodu se praxe koná (§ 10 m. n. a § 7 z. o s. org.).

Kontrolu tuto má usnadniti předpis § 7 z. o s. org., dle něhož má osoba v přípravné službě soudcovské se nalézající vésti seznam o svém zaměstnání vyznačujíc jednotlivé důležitější práce jí obstarané. Seznamy tyto mají býti měsíčně bezprostředním představeným potvrzovány. Kromě toho má vždy úřad (advokát), u něhož byl praktikant (auskultant) zaměstnán, vysloviti se ve zvláštním vysvědčení, které jest zaslati přímo presidentu sborového soudu první stolice, jemuž řízení přípravné služby přísluší, o výkonech dotčeného právního praktikanta resp. auskultanta (§ 7 odst. 2 z. o s. org., § 13 m. n.).

V. Postavení osob v přípravné službě soudcovské.

Osoby k přípravné službě soudcovské připuštěné mají zaslíbiti přísahou náležité konání všech prací jim uložených a mlčelivost ve věcech služebních (§ 16 odst. 2 z. o s. org.).

Služba přípravná, je-li nepřetržena a pojí se bezprostředně k službě státní dle platných předpisů včítatelné, počítá se ode dne vykonaného slibu do pense (§ 15 odst. 2 z. o s. org.).

Doba, po kterou právní praktikant (auskultant) nemocí, dovolenou, nebo vojenským cvičením službě přípravné byl odcizen, nepočítá se do 3leté služby přípravné, pokud ročně 6 neděl překročuje (§ 8 z. o s. org.). Včítání však i doby této do pense okolností ony nepřekážejí.

Právním praktikantům v přípravné službě soudcovské se nalézajícím má jako auskultantům ročně 14denní dovolená pro zotavení se býti poskytnuta (§ 6 m. n. a § 49 odst. 2 j. ř.).

O disciplinárním řízení proti právním praktikantům srvn. čl. Praktikanti právní.

Služba státní viz Úředníci státní.

Služba účetní a kontrolní v civilní správě státní.

I. Dříve a sice až do 1. ledna 1867 vedly účetní kontrolu v civilní správě nejvyšší účetní kontrolní úřad a civilní ústřední účtárny státní, kdežto v jednotlivých korunních zemích byly státní účtárny zemské a účetní oddělení státních účtáren a u finančních úřadů konečně účetní kanceláře. Veškeré tyto úřady byly zrušeny cís. nařízením ze dne 21. listopadu 1866 č. 140 ř. z. a provedena počínajíc rokem 1867 nová organizace účetní a kontrolní státní služby, jejíž snahou bylo zjednodušiti a urychlití súčtování, jakož i usnadniti dozor nad správou veškerého jmění státního. Na místo